

Ocenianie przedmiotowe **GEOGRAFIA**

Opracowano w oparciu o Ocenianie Wewnętrzne
obowiązujące w Szkole Podstawowej im. Józefa Piłsudskiego w Sierakowicach

Opracował zespół nauczycieli geografii:
Anna Andrykowska
Krzysztof Andrykowski
Marieta Młyńska.

Sierakowice, 2024 r.

1. Wykaz obowiązujących podręczników i zeszytów ćwiczeń

Klasa V SP

- Podręcznik - Geografia. Podręcznik dla klasy piątej szkoły podstawowej (Prof. dr hab. Bożena Elżbieta Wójtowicz, Maria Figa, Dominik Marszał), zeszyt ćwiczeń wyd. MAC Edukacja

Klasa VI SP

- Podręcznik - Planeta Nowa. Podręcznik dla geografii dla klasy szóstej szkoły podstawowej (Tomasz Rachwał, Roman Malarz, Dawid Szczypiński).

Klasy VII SP

- Podręcznik - Planeta Nowa . Podręcznik do geografii dla klasy siódmej szkoły podstawowej (R. Malarz, M. Szuber, Tomasz Rachwał).

Klasa VIII SP

- Podręcznik - Planeta Nowa . Podręcznik do geografii dla klasy ósmej szkoły podstawowej (Tomasz Rachwał, Dawid Szczypiński), zeszyt ćwiczeń wyd. Nowa Era.

Nauczanie geografii opiera się na programie nauczania geografii dla szkoły podstawowej „Planeta Nowa” autorstwa Ewy Marii Tuz i Barbary Dziedzic oraz „Geografii” Marii Figi i Urszuli Stańczyk. Ocenianie Przedmiotowe zakłada istotne znaczenie pracy własnej uczniów i aktywnej ich postawy na lekcjach, jako niezbędnych czynników dla opanowania wymaganych umiejętności i wiedzy.

2. Ocenianie przedmiotowe

Ocenianie przedmiotowe uwzględnia różne formy aktywności ucznia, które pozwalają dokładnie opisać umiejętności i wiedzę ucznia.

1. Ocenianie jest procesem ustalania i przekazywania informacji o wynikach kształcenia ucznia.
2. Ocenianie służy określeniu poziomu posiadanych przez ucznia wiadomości i umiejętności oraz ukierunkowaniu jego dalszego rozwoju przez obserwację i rozmowę z nim.
3. Ocenianie powinno brać pod uwagę specyfikę uczenia się i wspierać je.
4. Ocenianie powinno uwzględniać różnice pomiędzy poszczególnymi uczniami, a stosowane metody oceny i narzędzia powinny zachęcać ich do zaprezentowania swej kreatywności i oryginalności.
5. Nauczyciel i uczeń muszą wiedzieć, z jakiego powodu dokonuje się oceny i znać uzasadnienie wyboru danej formy sprawdzania.
6. Ocenianie powinno być trafne. To znaczy, że wybrana metoda powinna sprawdzać dokładnie to, co podlega ocenie.
7. Ocenianie powinno być rzetelne.

8. Wszystkie formy oceniania muszą zapewnić uczniowi otrzymanie informacji zwrotnej na temat wyników jego uczenia się oraz stymulować rozwój ucznia, wskazując mu kierunek poprawy. W informacji zwrotnej uczeń powinien dowiedzieć się, co jest jego mocną stroną, a co wymaga powtórzenia lub nauczania.
9. Ocenianie powinno skłaniać ucznia i nauczyciela do refleksji na temat ich dotychczasowej pracy, i powinno być systematycznie ewaluowane i doskonalone.
10. Ocenianie jest integralną częścią planu nauczania. Nauczanie i uczenie się powinno być zaplanowane razem z formami sprawdzania i oceniania tak, aby uczniowie mogli jak najlepiej zaprezentować wyniki swojego uczenia się.

3. Cechy systemu oceniania z geografii

Ocena osiągnięć uczniów musi być:

- trafna – zgodność ocenianych wiadomości i umiejętności ucznia z określonymi w programie osiągnięciami i treściami,
- jawna i zrozumiała – uczniowie muszą wiedzieć, czego się od nich oczekuje i znać wszystkie sposoby oceniania,
- rzetelna – maksymalne wyeliminowanie subiektywizmu,
- motywująca – ocena i stosowane narzędzia oceny powinny zachęcać ucznia do prezentowania jego kreatywności,
- ciągła i systematyczna – ocena powinna skłaniać zarówno ucznia, jak i nauczyciela do refleksji na temat dotychczasowej pracy i uczenia się,
- poddawana ewaluacji – umiejętności ucznia muszą rozwijać się w pożądanym kierunku i tempie, a metody nauczania muszą sprzyjać jego rozwojowi.

4. Zadania oceniania przedmiotowego z geografii

1. Zebranie informacji niezbędnych nauczycielowi w nieustannym dostosowywaniu swoich działań dydaktycznych do zmieniających się warunków, potrzeb i możliwości rozwojowych ucznia.
2. Dostarczenie rodzicom bieżącej informacji o poziomie wiadomości i umiejętności ich dzieci.
3. Motywowanie uczniów do systematycznej i efektywnej pracy.
4. Pomaganie uczniowi w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju przez zwracanie uwagi na jego sukcesy i porażki.
5. Rozwijanie poczucia odpowiedzialności ucznia za jego osobiste postępy.

5. Środki dydaktyczne do pracy indywidualnej ucznia na zajęciach geografii

Każdy uczeń w poszczególnych klasach powinien posiadać następujący zestaw środków dydaktycznych do pracy indywidualnej:

- podręcznik,
- zeszyt ćwiczeń (jeśli jest wykorzystywany w danej klasie)
- zeszyt przedmiotowy,
- atlas geograficzny,
- przyrządy do wykonywania rysunków i pomiarów na mapie (ołówki, kolorowe kredki, cyrkiel, linijka, ekierka, kątomierz).

6. Zasady oceniania i klasyfikacji

1. Uczeń otrzymuje oceny śródroczną i roczną.
2. Oceny bieżące ustala się w skali od 1 do 6.
3. Oceny poparte są dokładną i szczegółową informacją o postępach ucznia, w których także oceniana jest „postawa” tzn.:
 - a. aktywna praca na lekcji: samodzielna, odkrywczą, kreatywną,
 - b. systematyczność w przygotowaniu się do lekcji,
 - c. samodzielność pracy na lekcji; umiejętność współpracy w grupie,
 - d. prezentacja dodatkowej wykonanej przez ucznia pracy,
 - e. frekwencja na zajęciach,
 - f. prowadzenie zeszytu przedmiotowego i zeszytu ćwiczeń,
 - g. udział w konkursach.
4. Sprawdzenie wiadomości odbywać się będzie przez:
 - a. Prace klasowe,
 - b. Kartkówki,
 - c. Odpowiedzi ustne,
 - d. Zeszyt ćwiczeń – poprawność i estetykę wykonania zadań,
 - e. Dodatkowe prace zadane przez nauczyciela,
 - f. Aktywność na lekcjach,
 - g. Udział w konkursach.

5. Sprawdziany są dla uczniów obowiązkowe i zapowiadane przynajmniej z tygodniowym wyprzedzeniem. Sprawdziany będą przeprowadzane po opracowanym dziale przedmiotu lub w miarę potrzeb.
6. Uczeń nieobecny na sprawdzianie lub pracy klasowej zobowiązany jest w terminie dwóch tygodni od chwili ich przeprowadzenia do zaliczenia materiału, które obejmowały. Jeżeli z przyczyn losowych uczeń nie może jej napisać z całą klasą (długa choroba, pobyt w szpitalu) termin zaliczenia materiału sprawdzianu musi być uzgodniony indywidualnie z nauczycielem.
7. Uczeń otrzymuje na lekcji do wglądu sprawdzoną i omówioną pracę pisemną, zapoznaje się z jej wynikiem i ewentualne zastrzeżenia zgłasza do nauczyciela. Prace przechowywane są w dokumentacji nauczyciela do końca roku szkolnego.
8. Uczeń ma obowiązek poprawienia każdej oceny niedostatecznej otrzymanej w wyniku sprawdzianu lub pracy klasowej w terminie nie przekraczającym dwóch tygodni od chwili ocenienia i omówienia.
9. Otrzymana ocena z poprawy, jest oceną ostateczną i wpisywana jest do dziennika. Unikanie prac klasowych, może skutkować wystawieniem niższej oceny śródrocznej i rocznej.
10. Uczeń, który otrzymał śródroczną ocenę niedostateczną ma obowiązek poprawy tej oceny. Na zaliczenie materiału obejmującego wiadomości z pierwszego semestru uczeń ma czas jednego miesiąca (30 dni) licząc od dnia pierwszych zajęć w nowym semestrze szkolnym. Zaliczenie odbywa się po zakończeniu zajęć obowiązkowych ucznia w dowolnym dniu i terminie wyznaczonym przez ucznia i zatwierdzonym przez nauczyciela. Uczeń, który w przeciągu 1 miesiąca nie ustalił z nauczycielem terminu poprawy lub nie przyszedł na poprawę w wyznaczonym terminie (pomimo iż był obecny tego dnia w szkole) nie może uzyskać rocznej oceny dopuszczającej z przedmiotu.
11. Nauczyciel może przeprowadzać krótkie (10 - 15 minutowe) kartkówki bez zapowiedzi z zakresu materiału maksymalnie obejmującego 3 ostatnie tematy lekcyjne.
12. Uczeń nie ma możliwości pisemnej poprawy kartkówki, może natomiast ocenę niedostateczną uzyskaną z tej formy sprawdzania wiadomości, poprawić na najbliższej lekcji odpowiadając ustnie z zakresu 3 ostatnich tematów lekcyjnych.
13. Ocena z kartkówki traktowana jest jak ocena z odpowiedzi ustnej, gdyż daje dowód przygotowania się ucznia z 3 ostatnich tematów lekcyjnych.
14. Uczeń ma obowiązek przynoszenia na zajęcia kompletu niezbędnych pomocy do nauki.
15. Dwa razy w semestrze (przy 2 godz./tyg.) i jeden raz w semestrze (przy 1 godz./tyg.) uczeń może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji bez podania przyczyny.
16. Nieobecność na lekcji nie zwalnia ucznia z przygotowania się do zajęć. Jeżeli uczeń był nieobecny na ostatniej (jednej) lekcji ma obowiązek uzupełnienia w zeszycie przedmiotowym tematu z ostatniej lekcji.

17. Przy ocenieniu zeszytu przedmiotowego lub zeszytu ćwiczeń bierze się pod uwagę systematyczność, poprawność i staranność prowadzenia notatek oraz wykonywania rysunków.
18. Ustalenia dotyczące zasad oceniania zawarte są w umowie między nauczycielem a uczniem.

7. Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych na zajęciach geografii (zasady i narzędzia)

1. Rezultatem sprawdzania osiągnięć ucznia są oceny bieżące (częstkowe), które brane są pod uwagę przy ocenianiu śródrocznym i rocznym.

Wszystkie oceny ustala się w stopniach według następującej skali:

- Stopień celujący – cel.
- Stopień bardzo dobry – bdb.
- Stopień dobry – db.
- Stopień dostateczny – dst.
- Stopień dopuszczający – dop.
- Stopień niedostateczny – ndst.

Kryteria punktowe na poszczególne stopnie ze sprawdzianów oraz testów:

Lp.	stopień	% uzyskanych punktów
1.	6	100
2.	5	96-99
3.	5-	91-95
4.	4 +	86-90
5.	4	81-85
6.	4-	76-80
7.	3+	71-75
8.	3	56-70
9.	3-	51-55
10.	2	40-50
11.	1	0-39

2. W klasach prowadzonych przez nauczycielkę **Annę Andryskowską** oraz **Marietę Młyńską** wszystkie oceny cząstkowe mają przypisane wagi, czyli liczby określające orientacyjny wkład pracy ucznia w uzyskanie tej oceny.

Stosowane są następujące wagi:

- **1** – niski stopień trudności uzyskania oceny
- **2** – średni stopień trudności uzyskania oceny
- **3** – wysoki stopień trudności uzyskania ocen

Stopień trudności związany jest z takimi czynnikami jak praca własna ucznia, warunki kontroli wiedzy, możliwość korzystania z pomocy dydaktycznych, możliwość wymiany informacji z innymi osobami itp.

Oceny cząstkowe stawia się za prace i działania wykonane przez ucznia przypisując im odpowiednio wagi. Pracom i działaniom nie wymienionym w poniższej tabeli wagi przypisuje nauczyciel zależnie od stopnia trudności wykonania. Referat, projekt, doświadczenie i prezentacja muszą spełniać warunki określone przez nauczyciela zarówno co do formy jak i treści.

Rodzaj pracy lub działania	Waga
sprawdzian	3
kartkówka	2
odpowiedź ustna	2
aktywność na lekcji	1
ćwiczenie samodzielnie wykonane na tablicy	2 lub 1 (w zależności od stopnia trudności)
prowadzenie zeszytu przedmiotowego	1
praca na lekcji	1
referat lub aktywne uczestnictwo w projekcie	2 lub 3 (w zależności od stopnia trudności)
samodzielna praca doświadczalna	2 lub 1 (w zależności od stopnia trudności)
wykonanie wykresu lub diagramu	2 lub 1
prezentacja multimedialna	2 lub 1
Poprawa sprawdzianu lub kartkówki	Waga o 1 wyższa od wyjściowej wagi

3. Obliczona średnia stanowi punkt wyjścia dla tej analizy. Na przykład ocenę celującą otrzyma uczeń, który uzyskał średnią kwalifikującą go do oceny bardzo dobrej wykazał się:
- czytaniem książek o tematyce geograficznej,
 - prowadzeniem obserwacji geograficznych i dokumentowaniem ich,
 - braniem udziału w konkursach i projektach przyrodniczych,
 - prowadzeniem monitoringu środowiska,

- przygotowywał prezentacje multimedialne,
 - przygotowywał imprezy, wystawy szkolne o tematyce przyrodniczej.
4. Ocena śródroczna oraz roczna wystawiana jest po przeprowadzeniu analizy indywidualnych osiągnięć i postaw ucznia.
 5. **Obliczona średnia ważona ocen cząstkowych stanowi punkt wyjścia dla tej analizy zgodnie z poniższą tabelą.**

Średnia ważona lub arytmetyczna	Ocena semestralna lub roczna
1,00 - 1,55	1
1,56 - 2,55	2
2,56 - 3,55	3
3,56 - 4,50	4
4,51 - 5,19	5
5,20 - 6,00	6

8. Uczniowie z opinią Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej (PPP) (wolne tempo pracy lub obniżenie wymagań)

1. Uczniowie ci w większości przypadków podlegają systemowi oceniania tak, jak uczniowie bez opinii, obowiązuje ich jednak dostosowany zakres wymagań.
2. W przypadkach znacznego obniżenia tempa pracy lub obniżenia wymagań uczeń z opinią oceniany jest indywidualnie. Podobne postępowanie zachowane jest w przypadku uczniów **słabo widzących** i uczniów z **niedosłuchem**.

9. Uczniowie z orzeczeniem Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej (PPP)(realizacja programu szkoły specjalnej)

Ze względu na znaczne zróżnicowanie w możliwościach i umiejętnościach poszczególnych uczniów posiadających orzeczenia PPP zunifikowany system oceniania nie może być zastosowany w stosunku do nich, a wymagania i sposób oceniania dostosowywane są do indywidualnych możliwości ucznia.

10. Sposoby informowania rodziców i uczniów o osiągnięciach w nauce

1. Na początku roku szkolnego na pierwszej lekcji organizacyjnej nauczyciel zapoznaje uczniów z wymaganiami na poszczególne oceny.
2. Uczniowie zapisują w zeszyte przedmiotowym "Zasady oceniania z geografii". Spis ten zawiera rzeczową informację skierowaną do uczniów i rodziców na temat oceniania i kryteriów w bieżącym roku szkolnym.
3. O przewidywanej ocenie śródrocznej/rocznej rodzice są informowani przez wychowawcę.
4. Wychowawca klasy udziela informacji o postępach ucznia jego rodzicom w czasie zebrań rodzicielskich lub w trakcie spotkań indywidualnych. Informacja o bieżących ocenach uczniów zamieszczona jest w dzienniku elektronicznym .
5. Rodzice mają prawo wglądu do prac pisemnych, które przechowywane są u nauczyciela przedmiotu do końca roku szkolnego.

11. UMOWA MIĘDZY NAUCZYCIELEM A UCZNIEM DOTYCZĄCA SPOSOBU OCENIANIA Z GEOGRAFII NA ROK SZKOLNY 2024/2025

1. Ocenianie wiadomości i umiejętności ucznia jest procesem ciągłym, systematycznym i zróżnicowanym. **Uczeń oceniany jest za:**
 - Prace klasowe
 - Kartkówki
 - Odpowiedzi ustne
 - Zeszyt ćwiczeń – poprawność i estetykę wykonania zadań
 - Dodatkowe prace zadane przez nauczyciela
 - Aktywność na lekcjach
2. **Prace klasowe są obowiązkowe.** Unikanie prac klasowych, może skutkować wystawieniem niższej oceny śródrocznej i rocznej.
3. Ocenę niedostateczną z testów uczeń poprawia podczas lekcji w nieprzekraczalnym terminie dwóch tygodni.
4. **Odpowiedzi ustne i kartkówki** obejmują materiał z trzech ostatnich lekcji.
5. **Uczeń zdobywa punkty za aktywność** i krótkie formy wypowiedzi „+” lub „-”, za pięć zebranych znaków uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą lub niedostateczną.
6. **Po każdej lekcji obowiązkiem ucznia jest :**
 - Przeczytać dany tekst z podręcznika,
 - Pracować z atlasem (umie wskazać omawiane obiekty na mapie)
 - Samodzielnie wykonać określone zadania z zeszytu ćwiczeń lub inne zadane prace.
7. **Uczeń ma prawo do zgłoszenia** jednego nieprzygotowania do lekcji (przy jednej godzinie geografii w tygodniu) lub dwóch nieprzygotowań do lekcji (przy dwóch godzinach geografii w tygodniu). Przez nieprzygotowanie do lekcji rozumie się brak wiedzy uniemożliwiającej odpowiedź.
8. **Nie można zgłaszać** nieprzygotowania w przypadku zapowiedzianych prac pisemnych.
9. **Każdej ocenie przypisana jest waga** – wartość przypisanych wag zamieszczona jest w ocenianiu przedmiotowym.
10. **Ocena śródroczna i roczna** wystawiana jest po dokonaniu analizy indywidualnych osiągnięć i postaw ucznia z uwzględnieniem roli obliczonych średnich ważonych stanowiących punkt wyjścia dla tej analizy.